

BÖLÜM 21

YABANCI CİSİM REAKSİYONLARININ GÖRÜNTÜLENMESİNDE NÜKLEER TIP YÖNTEMLERİ

Semra DEMİRTAŞ ŞENLİK¹
Bedriye Büşra DEMİREL²

GİRİŞ

Cerrahi operasyon sırasında cerrahi malzemelerin vücut içerisinde unutulması sonucu yabancı cisim reaksiyonları gelişir. Kronik süreçte enfektif bir patojen, yabancı bir cisim veya bilinmeyen bir maddeye karşı makrofaj ve histiyosit gibi hücrelerin toplanarak organize olması ile yabancı cisim granülomu oluşur (1). Bazen çevresinde bir kapsül oluşarak kitle/psödötümör görüntüsü verebilir.

Gelişen yabancı cisim reaksiyonları unutulmuş malzemenin içeriği nedeni ile “*gossipiboma*”, “*cottonoma*”, “*tekstiloma*” gibi isimler ile anılırlar. Pamuksu materyal içeren cisimler İngilizcede ‘*gossypiboma*’, Fransızca’da ise ‘*textiloma*’ olarak adlandırılır (2). *Gossipiboma* diğer adıyla *tekstiloma* genel olarak cerrahi spançların, gazlı bezlerin unutulması sonucu gelişen yabancı cisim reaksiyonlarıdır.

Cerrahi malzemenin unutulma insidansı; cerraha, işlemin yapıldığı merkeze ve cerrahi ekip arasındaki organizasyona göre değişmekle birlikte, prevalansı yaklaşık 1/100 -1/7000 arasında olup, %50’si malpraktis olarak dava edilmektedir (3,4).

¹ Dr., SBÜ Dr. Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, demirtasemra13@yahoo.com

² Dr., SBÜ Dr. Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, demirelbusra@hotmail.com

da laboratuvar olarak enfeksiyon gösterilemeyeceği akılda tutulmalı, özellikle malign tanı hastalarda operasyon alanında izlenen şişlik, ağrı gibi nonspesifik belirtilerin olası nüks/enflamasyon ayrımı açısından dikkatlice değerlendirilmesi gerekmektedir. Tekstilomaların en sık görüldüğü yer olan karın içi ve diğer vücut boşluklarında kitlenin fizik muayene ile tespit edilmesi kolay olmayacağından operasyon öyküsü olan ve klinik olarak ağrı şikayeti olan hastaların, fizik muayene ve laboratuvar bulguları normal olsa dahi, cerrahi bir malzemenin unutulmuş olabileceği, buna bağlı reaksiyon gelişebileceği akılda tutulmalı ve görüntüleme yöntemlerine başvurulmalıdır. Dren, kateter parçası, radyoopak madde içeren spançlar radyolojik görüntülemeye kolaylıkla tanınabilmekte ve radyolojik yöntemler çoğu zaman tek başına yeterli olmaktadır. Ancak özellikle kitlesel görünüm kazanmış yabancı cisim granülomlarında malign-benign ayrımını her zaman doğru bir şekilde yapılamamaktadır. Bu gibi durumlarda FDG PET/BT tanı koymada yararlı olmaktadır. Ayrıca birçok vakada FDG PET/BT'de rastlantısal olarak yabancı cisim reaksiyonları tespit edilebilmektedir.

Yabancı cisim reaksiyonlarının hastanın yaşam kalitesinin azaltmaktan, ölüm sebebiyet verecek kanamalar, intestinal tıkanıklıklar, sepsis gibi ciddi medikal ve sosyal sonuçları olacağından tanı konulması ve uygun bir şekilde tedavisi çok önemlidir. En sık unutilan cerrahi malzeme olan spançlarda son yıllarda kullanılan radyoopak madde, tanı konulmasını oldukça kolaylaştırdığından, kullanılan cerrahi malzemeler de oldukça önemlidir. Sadece sosyal ve medikal sonuçları değil, yasal olarak doğuracağı sonuçları da düşünüldüğünde, cerrahi alet/malzeme unutilmasını önlemek için cerrahi ekibe ve operasyonun yapıldığı merkezlere büyük sorumluluk düşmektedir.

KAYNAKLAR

1. Skin inflammatory (nontumor), dermal granulatous and necrotic reaction patterns, Foreign body reaction, 2020, <https://www.pathologyoutlines.com/topic/skin-nontumorforeignbodyreaction.html>
2. Paksoy Y, Ödev K, Kılınc M. Unutilmuş cerrahi kompres: Düz radyografi, US ve BT bulguları. Genel Tıp Dergisi 1998;8(2), 77-80
3. Whang G, Mogel GT, Tsai J. Left Behind: Unintentionally Retained Surgically Placed Foreign Bodies and How to Reduce Their Incidence—Pictorial Review. AJR 193 (2009), 79-89
4. O'Connor AR, Coakley FV, Meng MV. Imaging of Retained Surgical Sponges in the Abdomen and Pelvis. American Journal of Roentgenology. 2003;180: 481-489

5. El-Agwany AS. Gossypiboma (textiloma) aftercaesarianoperation. *Archives of PerinatalMedicine* 20(3), xx-xx, 2014
6. Hadzidakis A, Vassalou E, Touloupakis E. Textiloma formation post endovascular repair of abdominal aortic aneurysm. *Interventional Medicine&Applied Science*, Vol. 7 (1), pp. 33–37 (2015)
7. Dinesh SK, Lee SY, Lee J, Thomas. A case of mistaken identity: Intracranial foreign body reaction after AVM embolisation mimicking a glioma. *CaseReports / Journal of ClinicalNeuroscience* 15 (2008) 463–465
8. Patial T, Thakur V, Sharma M. Gossypibomas in India - A systematic literature review. *J Postgrad Med*. 2017 Jan-Mar; 63(1): 36–41. doi: 10.4103/0022-3859.198153
9. Zejnullahu AV, BicaJB. Retained Surgical Foreign Bodies after Surgery. *Open Access Maced J MedSci*. 2017 Mar 15; 5(1):97-100
10. Kadi R, Massard V, VandenHoute K. An unusual presentation of a pelvic textiloma mimicking a tumor. *JBR-BTR* 2014, 97:262
11. Manzella A, Filho BP, AlbuquerqueE. Imaging of Gossypibomas: Pictorial Review. *AJR* 2009;193:S94–S101
12. Kumar V, Abbas AK, Aster JC. (2013). *Robbins TEMEL PATOLOJİ*. (Sitki Tuzlalı, Mine Güllüoğlu, Uğur Çevikbaş, Çev. Editörleri). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi
13. Wahl RL. (2011). *PET ve PET/BT Prensipler ve Uygulamalar*. (Biray Caner, Ömer Uğur, M. Fani Bozkurt, Çev. Editörleri). Ankara: Rotatıp
14. Özcan Kara P, Koç ZP, Köksal MO. Mediastinal Kitle Nedeniyle Malignite Araştırılan Bir Hastada Retrokardiyak Alanda FDG PET-BT Tetkikinde Saptanan Gossypiboma Görünümü. *ACU Sağlık Bil Derg* 2018; 9(4):475-477. <https://doi.org/10.31067/0.2018.71>
15. Erdoğan D, Bozkurt C, Özmen Ö, et al. Foreign Body Reaction with High Standard Uptake Value Level in 18-FDG PET/CT Mimicking Relapse in an 8-Year-Old Patient Diagnosed with Hodgkin Lymphoma: A case Report. *Eur J Pediatr Surg Rep* 2013;1:60–62.
16. Nakajo M, Jinnouchi S, Tateno R. 18F-FDG PET/CT findings of a right subphrenic foreign-body granuloma. *Annals of Nuclear Medicine* Vol. 20, No. 8, 553–556, 2006
17. Scholhammer R, De Clermont-Gallerande H, Fernandez P. Imaging of a Pelvic Textiloma Using 18F-FDG PET/CT in a Patient With a History of Prostate Cancer: A Case Report and Review of the Literature. *Clinical Genitourinary Cancer* Month 2017. <http://dx.doi.org/10.1016/j.clgc.2017.04.027>
18. Ayan A, Kırac FS. Retained drain fragments detected by FDG-PET/CT: Horroroma of surgery, *Rom J Leg Med* (26) 284-287 (2018), DOI: 10.4323/rjlm.2018.284
19. Miyake K, Nakamoto Y, Mikami Y. F-18 FDG PET of Foreign Body Granuloma: Pathologic Correlation With Imaging Features In 3 Cases. *Clinical Nuclear Medicine*, 35(11):853-857, November 2010 DOI:10.1097/RLU.0b013e3181f483da